

KIRJALLINEN KYSYMYS 330/2012 vp

Järjestyshäiriöiden torjunta urheilutapahtumissa ja yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädännön uudistaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Sisäasiainministeriössä on käynnistetty kaksivaiheinen työ, jossa kaikki keskeiset yksityisiä turvallisuuspalveluja koskevat säännökset koottaisiin yhteen lakiin. Uudistuksen tavoitteena on parantaa ihmisten oikeusturvaa ja turvallisuuspalveluja ostavien asiakkaiden kuluttajansuojaa sekä selkeyttää julkisen vallan ja yksityisen turva-alan välistä työnjakoa ja tehostaa yhteistyötä.

Lainsäädäntöhankkeen valmistelussa on käyty keskustelua yleisötilaisuuksien porttikieltoja koskevan kysymyksen sisällyttämisestä hankkeeseen. Yleisötilaisuuksista erityisesti urheilutapahtumissa tapahtuvat järjestyshäiriöt rasittavat järjestyksenvainojien ja poliisin työtaakkaa, eikä nykyinen lainsäädäntö anna riittäviä keinoja järjestyshäiriöiden torjumiselle. Ongelmia on sekä häiriköintiin sylliseksi saattamisessa ja tuomitsemisessa että tuomioiden saaneiden piittaamattomuudesta pieniä rangaistuksia kohtaan. Järjestyshäiriöstä saatu sakko saatetaan maksaa häiritsijöiden toimesta yhdessä ja toiminta jatkuu.

Tällä hetkellä urheilutapahtuman turvallisuudesta vastaava henkilö ei ole oikeutettu toteamaan eikä saamaan tietoonsa häiriköintiin syylistyneiden henkilöllisyyttä. Yksi toimiva keino urheilutapahtumien järjestyshäiriöiden torjumiseksi olisi mahdollistaa porttikieltojen määrääminen häiriköille ja rekisterin pitäminen häiriköistä.

Henkilöllisyyden varmistamisen myötä urheilutapahtumissa voitaisiin esimerkiksi rajoittaa

lippujen ja kausikorttien myyntiä häiriköintiin syylistyneille henkilöille, jolloin poliisipartion paikalle kutsuminen ei olisi kaikissa tapauksissa välttämätöntä.

Yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe on päättynyt, ja sitä koskevat lakimuutokset tulivat voimaan 1.12.2010 ja vartijan voimankäytön koulutusta koskeva uusi sisäasiainministeriön asetus 1.3.2011.

Kokonaisuudistuksen toinen vaihe asetettiin 17.11.2011. Tavoitteena on yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädännön ajantasaistaminen sekä toimivaltuuksien selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen. Hankkeessa kehitetään yksityisen turvallisuusalan ja poliisin välistä yhteistyötä sekä alan koulutusta ja valvontaa.

Hankkeessa käydään läpi poliisin ja yksityisen turvallisuusalan välinen työnjako, vartijoiden ja järjestyksenvainojien tehtävät ja toimivaltuudet, turvasuojaustoiminta ja sen lainsäädäntö, turvallisuuskonsultointi ja sen lainsäädäntö. Lisäksi selvitetään, onko perusteltua siirtää joitakin järjestyksenvainontatehtäviä osaksi vartijoiden tehtäviä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Sisältyykö yksityisten turva-alojen lainsäädännön uudistamiseen yleisötilai-

suuksien ja erityisesti urheilutapahtumien porttikieltojärjestelmä ja porttikieltorekisteri ja

jos em. porttikieltojärjestelmä ja porttikieltorekisteri eivät sisälly yksityisten turva-alojen lainsäädännön uudistamiseen, niin kuinka porttikiellon käyttöönottoa ollaan edistämässä maassamme?

Helsingissä 25 päivänä huhtikuuta 2012

Markku Mäntymaa /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Markku Mäntymään /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 330/2012 vp:

Sisältyykö yksityisten turva-alojen lainsäädännön uudistamiseen yleisötilaisuuksien ja erityisesti urheilutapahtumien porttikieltojärjestelmä ja porttikieltorekisteri ja

jos em. porttikieltojärjestelmä ja porttikieltorekisteri eivät sisälly yksityisten turva-alojen lainsäädännön uudistamiseen, niin kuinka porttikiellon käyttöönottoa ollaan edistämässä maassamme?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sisäasiainministeriön valmisteluvastuulla olevan yksityisen turva-alan lainsäädäntöhankkeen keskeisenä tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti yksityisen turva-alan lainsäädännön selkiyttäminen. Käynnissä olevassa hankkeessa on kyse alan lainsäädännön uudistuksen toisesta vaiheesta.

Hankkeen valmisteluvaiheen kuulemisten yhteydessä käydyissä keskusteluissa on muun ohella noussut esille kysymys yleisötilaisuuksien porttikielloista. Eräiltä urheilun kattojärjestöiltä saatujen tietojen mukaan häiriökäyttäytymisen urheilutilaisuuksissa on muuttunut luonteeltaan aiempaa vakavammaksi. Häiriökäyttäytymisen vähentämiseksi on eräänä ratkaisuna esitetty ns. porttikieltojärjestelmän säätämistä lailla. Kysymys olisi oikeudesta estää tietynlaiseen häiriökäyttäytymiseen syylistyneen

henkilön pääsy urheilu- tai muihin yleisötilaisuuksiin tietyksi ajaksi.

Kysymys mahdollisten porttikieltojen antamisesta on kuitenkin luonteeltaan huomattavasti laajempi kuin pelkästään yksityistä turva-alaa tai sen lainsäädäntöä koskeva kysymys. Yleisötilaisuuden järjestäjän usein ostopalveluna hankkimien yksityisten turva-alan palveluyritysten edustajat eivät lähtökohtaisesti voisi olla itsenäisiä päätöksentekijöitä porttikiellon antamisessa. Mahdollisessa porttikieltojärjestelmässä järjestyksenvalvojat olisivat mitä luultavimmin lähinnä toteuttajan roolissa. Porttikieltojärjestelmän perusteista ei sisäasiainministeriön käsityksen mukaan voitaisikaan säätää varsinaisessa yksityisen turva-alan lainsäädännössä vaan kokoontumislaisissa.

Jotta porttikieltojärjestelmä voitaisiin menestyksellä toteuttaa, siihen olisi liitettävä myös rekisteri, johon annetut porttikiellot rekisteröitäisiin. Porttikiellon noudattamisen valvomiseksi porttikiellon saaneen henkilöllisyys olisi tarvittaessa kyttävä tilaisuudessa tarkastamaan ja vertaamaan henkilön henkilötietoja rekisterissä oleviin tietoihin. Tältä osin kyse olisi henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön arvioimisesta ja mahdollisesta muuttamisesta. Porttikieltojärjestelmään liittyy siten myös yksityisyyden suojan piiriin kuuluvia, yksityisen turva-alan lainsäädännön ulkopuolelle ulottuvia kysymyksiä. Urheiluhuliganismin rajat ylittävän luonteen vuoksi asialla saattaa olla myös ylikansalliseen säätelyyn liittyviä ulottuvuuksia.

Kokonaisuutena kysymys yleisötilaisuuksien porttikielloista on tärkeä ja ajankohtainen. Asia on kuitenkin niin laaja, että sen selvittämiseksi olisi perusteltua käynnistää oma erillinen hanke. Ottaen huomioon asian edellä todetun vahvan

kytkennän kokoontumis- ja henkilötietolainsäädäntöön, sisäasiainministeriö katsoo, että oikeusministeriön tulisi ottaa asia valmisteluvastuul-

leen. Oikeusministeriön apuna valmistelussa voisivat luontevasti olla sisäasiainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2012

Sisäasiainministeri Päivi Räsänen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 330/2012 rd undertecknat av riksdagsledamot Markku Mäntymaa /saml:

Innefattar revideringen av lagstiftningen om den privata säkerhetsbranschen ett system med och ett register över portförbud till offentliga tillställningar, i synnerhet idrottsevenemang, och,

om svaret är nej, hur är det meningen att införande av portförbud i vårt land ska främjas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Det huvudsakliga målet med projektet för översyn av lagstiftningen om den privata säkerhetsbranschen är att i enlighet med regeringsprogrammet göra den lagstiftningen tydligare. Det är inrikesministeriet som ansvarar för beredningen. Det pågående projektet utgör andra etappen av översynen.

Bland de frågor som togs upp i samband med samrådet i beredningsskedet fanns frågan om portförbud till offentliga tillställningar. Enligt uppgifter från vissa av idrottens paraplyorganisationer har det störande uppträdandet i samband med idrottsevenemang förvärrats. En lösning som föreslagits för att få detta uppträdande att minska är att genom lag införa ett s.k. portförbudssystem. Frågan gäller möjligheten att under viss tid neka en person tillträde till idrottsevenemang och andra offentliga tillställningar, om denne har gjort sig skyldig till vissa typer av störande uppträdande.

Möjligheten att meddela portförbud är emellertid en fråga som sträcker sig mycket längre än till den privata säkerhetsbranschen och lagstiftningen om den. I princip kan anställda på ett privat säkerhetsföretag på en offentlig tillställning, ofta inhyrda av arrangören, inte vara självständiga beslutsfattare när det gäller att portförbjuda någon. I ett eventuellt portförbudssystem skulle ordningsvakterna med största sannolikhet snarast vara de som verkställer förbudet. Enligt inrikesministeriets uppfattning går det inte införa bestämmelser om ett sådant system i den egentliga lagstiftningen om den privata säkerhetsbranschen, utan i lagen om sammankomster.

För att införandet av ett system med portförbud ska lyckas behöver systemet också innefatta ett register över utfärdade portförbud. Vidare behöver man vid behov kunna kontrollera de portförbudnas identitet vid en tillställning och jämföra personuppgifterna med registeruppgifterna. Annars går det inte att övervaka att portförbuden följs. I detta avseende skulle det bli fråga om att granska och eventuellt göra ändringar i lagstiftningen om skydd för personuppgifter. Därmed är också vissa frågor som gäller integritetsskyddet och som ligger utanför lagstiftningen om den privata säkerhetsbranschen förknippade med portförbudssystemet. Idrottshuliganismen är gränsöverskridande och därför kan frågan också ha element av överstatliga regler.

Generellt sett är frågan om portförbud till offentliga tillställningar både angelägen och aktuell. Det rör sig emellertid om en så pass omfattande fråga att det vore motiverat att utreda den genom ett separat projekt. Med beaktande av den nämnda starka kopplingen till lagstiftningen om sammankomster och personuppgifter anser inrikesministeriet att justitieministeriet lämpligen

kunde åta sig att bereda ärendet. Det faller sig naturligt att inrikesministeriet och undervisnings-

och kulturministeriet biträder justitieministeriet i detta arbete.

Helsingfors den 11 maj 2012

Inrikesminister Päivi Räsänen